

Besluiten regiegroep Meent Aardgasvrij over warmteoptieanalyse

19 juli 2021

Inhoudelijk

1. Overeenstemming op de isolatie, daar kunnen we op vooruit. Dit is voor alle warmteopties en voor de waarde van het huis goed. Voorkomen van energiegebruik komt voor duurzame warmte-opwek. Daarbij is de vervanging van de daken (met name bij particulieren) belangrijk. Ook om te gebruik voor het plaatsen van pvt-panelen;
2. Waterstof blijft in beeld, maar een aantal stakeholders plaatst hierbij belangrijke kanttekeningen die in het onderzoek niet expliciet worden benoemd of meegenomen:
  - a. Vanuit Liander wordt aangegeven dat overschakelen op waterstof betekent dat in één keer de hele wijk over moet stappen. Leidingen waar nodig aanpassen/updates, gas eraf, doorspuiten met stikstof en dan waterstof door de leidingen. Dat vraagt strakke regie en maakt de waterstofoptie daarmee in feite een collectieve oplossing;
  - b. Het is op dit moment onduidelijk hoe waterstof in het algemeen en de prijs van waterstof specifiek zich zal gaan ontwikkelen;
  - c. Innovaties en ontwikkelingen vinden elke dag nog plaats. Ook ten aanzien van waterstofproductie en/of hybride warmtepompen zullen er nog innovaties komen. Het grote voordeel van de waterstofoptie is dat er weinig tot geen maatregelen en/of verbouwingen aan het huis hoeven te worden getroffen, zoals isolatie. Veel huishoudens zien op tegen een grote en dure verbouwing;
  - d. In de landelijke klimaatstrategie wordt waterstof als een belangrijke energiedrager gezien, maar ook als een schaars goed. Prioriteit ligt bij toepassing in 'chemische' industrie, daarna 'zwaar' transport, daarna voor oude monumentale binnensteden en slechts sporadisch en als sluitstuk in modernere bouw;
  - e. In regionaal verband wordt voor een aantal buurgemeenten (o.a. Naarden) op dit moment gekeken naar de toepassing van waterstof naast andere opties voor de warmtetransitie. Dat kan extra perspectief opleveren;
  - f. Lokale opwek van waterstof zal lastig worden voor de omvang nodig om een wijk als de Hilversumse Meent te verwarmen. De locaties die nu in beeld zijn voor opwek worden al geclaimd vanuit de toekomstig benodigde elektriciteitsvraag. Dat heeft prioriteit. Daarbij ook de kanttekening dat windmolens überhaupt geen optie zijn voor Hilversum (zie RES);
  - g. Groene waterstof is nu nog niet of nauwelijks beschikbaar;
  - h. Denken in combinaties van technieken lijkt verstandig en houdt mogelijkheden open en geeft keuze aan individuele huishoudens.
3. De warmtenet-optie lijkt op basis van het DWA-onderzoek geen serieuze optie, vanwege de hoge instapkosten per aansluiting van €20.000 euro.

Insteek voor vervolg

4. Trek installatie en isolatie uit elkaar in het vervolgproces. Dit impliceert een twee-sporenaanpak:
  - a. Nu wijkbreed inzetten op aardgasvrij-ready maken;
  - b. Waar mogelijk of wenselijk als keuze van het individuele huishouden/woningcorporatie dit als pakket al combineren met de installatie.

5. Zo snel mogelijk het Energiedienstenbedrijf en Duurzaam Bouwloket aantrekken om arrangementen te ontwikkelen voor de Meent en een start te maken met een pilot (voorkeur tweeledig in particulier en corporatiebezit) in het kader van de PAW-aanvraag;
6. Zet nu geen onomkeerbare stappen, waardoor op korte termijn andere warmte-opties worden uitgesloten → niet het gasnet uit de grond halen en houd ruimte voor hybride (groen gas/waterstof) oplossingen (als transitie en/of als eindoplossing, later te bepalen);
7. Heb ook aandacht voor mogelijkheden tot opslag van energie/warmte als buffer om daarmee het systeem als geheel meer solide te maken.
8. Niet blind staren op de pilots. De hele wijk in beeld houden. Brug slaan tussen particulieren en woningcorporaties;
9. Hybride warmtepomp met verschillende varianten: allen isolatie, warmtepomp met isolatie, warmtepomp met lus met isolatie, hybride variant met isolatie en eventueel op blokniveau;
10. Pilotwoning met PVT- panelen en warmtepomp bij Het Gooi en Omstreken is nu nog niet zo ver om dit nu als voorbeeld te hanteren;
11. Mooie pilot om in een particuliere woning in bewoonde staat te doen of een mutatiewoning opknappen in eigen beheer en die te gebruiken als voorbeeld.

Openstaande vragen

Welke gevolgen kan het uit elkaar trekken van isolatie en installatie hebben op subsidies? En kun je de PAW-subsidie niet beter koppelen aan de installatie en niet aan de isolatie?

Status 27 augustus: Wordt op dit moment bekeken door de persoon binnen de gemeente die werkt aan de subsidieverordening. Zij neemt daarin tevens mee dat de verordening ook voor de pilot mogelijkheden geeft tot het verstrekken van subsidie. Voor dat laatste zijn de opties:

- Een hogere vergoeding/bijdrage bij de pilot vanwege het hogere risico, of;
- Een gelijke vergoeding/bijdragen voor alle huishoudens en daarnaast een risicopot, waaruit eventuele gebreken, tegenvallers en/of compensatie kan worden gegeven in het geval dat huishoudens extra kosten maken.

Welke eisen stelt het PAW aan de toepassing van de subsidie?

Status 27 augustus: Navraag bij de PAW-organisatie levert verwijzing op naar de beschikking.

- Indien een deel (lees: particulieren) niet gerealiseerd wordt? Moeten we het geld teruggeven en wanneer?
  - o Volgens de verordening geldt niet zozeer het aantal wel of niet gerealiseerde woning als maatstaf, maar een onderbesteding op de begrote projectkosten of indien de uitkering niet rechtmatig is besteed. Zoals het in de beschikking staat bij c en d:

TERUGVORDERINGBELEID

De minister kan terugvorderen:

- a) voor zover er geen (volledige) of onjuiste verantwoordingsinformatie is verstrekt;
- b) indien de verantwoordingsinformatie te laat is ontvangen;
- c) voor zover de daadwerkelijke kosten op projectniveau lager zijn dan de uitkering;
- d) voor zover de uitkering niet rechtmatig is besteed;
- e) voor zover de rechtmatigheid van de besteding volgens de controlerende accountant onzeker is.

Indien de verantwoordingsinformatie te laat, niet of niet volledig wordt verstrekt, stelt de minister de uitkering op een lager bedrag vast als volledige terugvordering tot een onbillijkheid van overwegende aard zou leiden.'

Verder wordt in de beschikking zelf door het ministerie het volgende opgemerkt en kan het daarmee ook als bespreekpunt worden beschouwd mocht deze situatie zich voordoen:

'(...) Positief is dat u samen met bewoners werkt aan een Integrale Wijkagenda, waarvan de energietransitie een onderdeel is. Aandachtspunt in deze aanpak is of particuliere woningeigenaren de maatregelen uiteindelijk zullen nemen, ondanks de geboden opties en financiële arrangementen.'

- Kan de PAW-subsidie uitgesmeerd worden over de gehele wijk?
  - o Nee, de PAW-aanvraag heeft de onrendabele top bepaald op basis van het aantal over te zetten woning (624). Uitsmeren over de gehele wijk betekent een kleiner bedrag per huishouden en daarmee meer onzekerheid met betrekking tot de haalbaarheid van de transitie. Bovendien is de aanvraag goedgekeurd op basis van de scope, resultaten etc. zoals opgenomen in de projectbeschrijving. In overleg met Stichting Hilversumse Meent heeft wethouder Heller aangegeven dat mocht na 2028 blijken dat het niet lukt om het aantal woningen in het noordelijke deel van de Meent (624) over te laten schakelen, dat een moment kan zijn om buiten het projectgebied te kijken. Maar niet nu al aan de voorkant daar de mogelijkheid voor bieden. Bovendien zegt ook de beschikking daarover:

'Wezenlijke afwijkingen kunnen geen betrekking hebben op meerkosten die gerelateerd zijn aan wijkoverstijgende activiteiten, zoals de aanleg van het warmtenet in de naburige wijken (in geval van een warmtenet met een schaal groter dan die van de gekozen wijk) of investeringen in een externe duurzame warmtebron. Deze kosten komen niet in aanmerking voor financiering vanuit de uitkering.'

- Uitzoeken of de redeneerlijn van de warmtepomp en aardlus als kern overeind blijft en dat de hybride variant en de opslag onderdelen en/of variaties zijn om de oplossing te versterken.
  - o Is een aandachtspunt dat in de pilot wordt meegenomen.